

have bidraget til større Klarhed og lettere Overstuelighed, hvis de vare blevne behandlede hver for sig. Jeg kan heller ikke finde, at der vilde have været forbundet nogen videre Uleilighed dermed; tværtimod vilde det endog saa have været lettere at gjøre det, især da Straffeloven for Hæren jo i forrige Session var til anden Behandling i Landstinget; men som det vil erindres sluttede Landstinget Sagen med en motiveret Dagsorden, hvori der udtaltes Dnsse om, at begge Love maatte komme paa eengang. Denne Henstilling har jeg ikke kunnet finde hensigtsmæssig, og jeg vilde have ønsket, at man dengang havde gjort Straffeloven for Hæren færdig, hvorved der da ikke vilde være gaaet saamegen Tid tabt. Den høitærede Minister yttrede, at der i Landstinget var taget ethvert Hensyn til de tidligere gjorte Bemærkninger. Ja, det er ganske vist, at Landstinget har taget Hensyn til sit eget isfor nedsatte Udvalgs Bemærkninger; men hvad man ikke paa alle Steder har taget Hensyn til, er, hvad der er foregaaet her. Som allerede bemærket blev der her for nogle Aar siden indbragt et Lovforslag om Afkasselse af Krumslutningsstraf og Indførelse af Staastraf istedet, idet man mente, at denne da blev nødvendig. Jeg skal her i Parenthes bemærke, at „staaende Straf“ er et slet Ord; thi en Straf staar ikke. Den høitærede Minister mente nu, at man ved at nægte denne Staastraf eller Standstraf vilde berøve Krigsmagten et virksomt Straffemiddel, hvad der var saameget mindre tilgiveligt, som Tjenestetiden var for kort til, at anden Straf kunde træde istedet; men det i sin Tid i Folkethinget nedsatte Udvalg kom til den Overbevisning, at Staastraf maatte anses som overflødig, og jeg kan ikke Andet end vedkjende mig denne Anskuelse. Jeg tror ikke, at det er nødvendigt, at denne Straf bringes til Anvendelse, det skulde da være i Krigstilfælde, hvor det er muligt, at Noget kunde tale for at anvende den paa Grund af Tidens Korthed, og med denne Begrændsning vilde jeg maasse kunne forlige mig med den; men i Fredstid vil det efter min Betragtning aldrig kunne være hensigtsmæssigt at anvende den, og det saameget mindre, som der da er Straffe nok, der kunne

sættes istedet. Der er talt om Livsstraf, og der er endog saa blevet yttret, at der var gjort for sparsom Brug af den. Jeg gjør nu en mærkelig Forstjel mellem Livsstraf i borgerlige Forhold og Livsstraf i militære Forhold. I borgerlige Forhold anser jeg Livsstraf for absolut forkastelig, og jeg har søgt at hævde denne Anskuelse under Behandlingen af den borgerlige Straffelov; ja, jeg stemte endog saa imod Straffeloven, og jeg tror, at jeg var den Eneste, der gjorde det, alene fordi den bibeholdt Livsstraf. Jeg hørte den Gang ikke nogen Udtalelse; der ned slog min Mening eller overbeviste mig om, at Livsstraffen var absolut nødvendig, og jeg maa sige, at jeg betragter det som en Skamplet paa vor Tids Civilisation, at Livsstraffen er optagen i vor „borgerlige Straffelov“. Jeg siger borgerlige Straffelov; thi i en militær Straffelov er det noget ganske Andet; her er den maasse unindgaaelig. Det er jo saa, at, hvad der i borgerlige Forhold vilde blive anset for en ren Ubetydelighed, kan paa det militære Omraade medføre Livsstraf. Jeg kan saaledes af Krigshistorien berise, at f. Ex. en Mand er bleven skudt, fordi han havde spist en Bindruer; det er Sandhed. Det var under de Franskes Tilbagetog i Spanien; da var Blodgang meget gængse, og man kom efter, at den var fremkaldt ved den hyppige Spisen af Bindruer — Noget, der jo navnlig paa hebe Marschdage ligger meget nær — hvilket havde til Følge, at den kommanderende General forbød det og bestemte, at den, der begik denne Forbrydelse — thi en Forbrydelse var det jo, efterdi det var forbudt — skulde miste Livet. Det varede da heller ikke længe, før En blev greben i Forbrydelsen, en Standret blev sat, og nogle saa Minuter efter havde han udaandet. Følgen var, at denne Spisen Bindruer ophørte med det Samme, og maasse Hundreders og atter Hundreders Liv blev frelst derved. Jeg tør vel ikke fælde nogen Dom om, hvorvidt noget Saadant var rigtigt eller ikke, men Følgen beviste imidlertid, at det i det Mindste for de Efterlevende virkede velgjørende. — Med Hensyn til Forbrydelse imod Undergivne og Undermænd, da er det endog saa gjort lidt latterligt, at adskillige Ting, be-